

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра фінансів

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ

Освітня програма Фінанси, банківська справа і страхування

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа і страхування

Галузь знань 07 Управління і адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 01 від 16 вересня 2022 р.

м. Івано-Франківськ - 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Фінансове планування
Освітня програма	Фінанси, банківська справа і страхування
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа і страхування
Галузь знань	07 Управління і адміністрування
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	2/4
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 16 год. Семінарські заняття – 14 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу
<p>Мета - набуття теоретичних знань, практичних навичок та оволодіння фаховими компетентностями з методології та методичного інструментарію організації фінансового планування та застосування його у професійній діяльності. Це необхідно майбутньому фахівцю, для об'єктивного оцінювання фінансового стану підприємства і розробляти план дій щодо оптимізації фінансової діяльності підприємства.</p> <p>Основними завданням вивчення дисципліни є засвоєння сутності та методологічних основ фінансового планування підприємства, оволодіння методикою планування потреби у фінансових ресурсах та джерелах їх забезпечення, засвоєння інструментів збалансованого управління грошовими потоками, прибутком, інвестиціями, активами; опанування технології розроблення операційних та фінансових бюджетів підприємства на плановий період.</p>
Компетентності
Інтегральна компетентність
<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.</p>
Загальні компетентності
<p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК03. Здатність планувати та управляти часом. ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК12 Здатність працювати автономно.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності
<p>СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища. СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем суб'єктів господарювання. СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.</p>

Програмні результати навчання	
<p>ПРН04. Знати механізм функціонування фінансів суб'єктів господарювання.</p> <p>ПРН05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (фінанси суб'єктів господарювання).</p> <p>ПРН09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.</p> <p>ПРН10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.</p> <p>ПРН16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p>	

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Теоретичні і методологічні основи фінансового планування і прогнозування.	Суть і необхідність фінансового планування. Характерні риси плану. Мета і завдання фінансового планування. Об'єкт фінансового планування. Суть і мета фінансового прогнозування. Відміни планування і прогнозування. Принципи планування. Наукова обґрунтованість плану. Комплексність планування. Системність у плануванні. Орієнтація плану на соціальний і економічний розвиток підприємства. Оптимальність у плануванні. Визначення провідних ланок і напрямів. Взаємозв'язок поточних і перспективних планів. Координація й узгодженість планів. Методи фінансового планування. Нормативний метод. Розрахунково-аналітичний метод. Метод оптимізації планових завдань. Балансовий метод. Економіко-математичне моделювання. Метод експертних оцінок. Метод коефіцієнтів. Програмно-цільовий метод. Види фінансових планів. Перспективний фінансовий план. Поточний фінансовий план. Оперативний фінансовий план.	Тестування; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань.
2	Бізнес-планування	Необхідність бізнес-планування на сучасному підприємстві. Бізнес-планування. Бізнес-план. Стратегічний план. Мета і завдання бізнес-планування. Риси бізнес-плану. Розробка концепції бізнесу. Інструмент для оцінки діяльності фірми за визначений період. Засіб залучення коштів. Принципи реалізації бізнес-плану: адекватність; цільовий характер; постійність; системність; науковість; оптимізації. Структура і послідовність складання бізнес-плану. Підготовча стадія. Зовнішній аналіз. Внутрішній аналіз. Логіка розробки бізнес-плану. Дослідження ринку. Фінансовий план як розділ бізнес-плану. Значення і зміст фінансового плану. Технологія розробки фінансового плану. Основні таблиці фінансового плану. Порівняльні показники оцінки фінансового стану підприємства, методика їх обчислення та форма подання.	Тестування; питання; розв'язання практичного завдання; самостійної роботи;

3	Планування доходів, витрат і прибутку діяльності.	Необхідність планування прибутку. Доходи і витрати від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Інформаційна база для планування прибутку. Методи планування прибутку. Метод прямого рахунку. Нормативний метод. Метод оптимізації. Метод експертних оцінок. Балансовий метод. Планування операційних витрат. Витрати на виробництво продукції. Адміністративні витрати. Витрати на збут. Інші операційні витрати. Структура операційних витрат. Змінні витрати. Постійні витрати. Планування прибутку підприємства. Розрахунок плану прибутку від операційної діяльності. Валовий дохід. Валовий прибуток. Безбитковість виробництва і реалізації продукції. Межа безбитковості підприємства. Планування чистого прибутку. Розподіл прибутку. Дивідендна політика. Реінвестований прибуток.	Тестування; питання; розв'язання практичного завдання; завдання самостійної роботи.
4	Прогнозний баланс активів і пасивів підприємства	Мета складання прогнозного балансу. Завдання складання прогнозного балансу. Узагальнення очікуваних змін в активі та пасиві балансу внаслідок виконання бізнес-плану. Оцінка ймовірного фінансового стану підприємства на кінець планового періоду. Вживання заходів щодо забезпечення підприємству передумов фінансової стабільності (фінансової стійкості, платоспроможності, кредитоспроможності та ліквідності боргових зобов'язань). Інформаційна база складання прогнозного балансу активів і пасивів підприємства. Основні етапи складання прогнозного балансу. Методичні підходи до визначення очікуваної величини основних статей активу та пасиву балансу. Пов'язування статей активу і пасиву прогнозного балансу. Ресурсне забезпечення формування прогнозних активів. Критична оцінка прогнозних даних балансу. Коригування показників фінансового плану в цілях забезпечення підприємству фінансової стійкості та фінансової стабільності. Взаємозв'язок між розділами активу і пасиву балансу підприємства за напрямками використання капіталу. Вертикальний і горизонтальний аналіз прогнозного балансу активів і пасивів підприємства. Аналіз структурних змін в активі і пасиві балансу. Оцінка фінансового стану підприємства.	Тестування; питання; розв'язання практичного завдання; завдання самостійної роботи.
5	Оперативне фінансове планування підприємств	Оперативне фінансове планування. Грошовий потік. Додатний грошовий потік. Від'ємний грошовий потік. Грошові потоки від операційної діяльності. Грошові потоки від інвестиційної діяльності. Грошові потоки від фінансової діяльності. Баланс грошових потоків. Мета складання балансу грошових потоків. Інформаційна база складання балансу грошових потоків. Процес складання балансу грошових потоків. Платіжний календар. Календар інкасації грошового виторгу. Календар (графік) формування виробничих запасів. Календар (графік) реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). Календар інкасації дебіторської заборгованості. Календар	Тестування; питання; розв'язання практичного завдання; завдання самостійної роботи.

		операційних витрат. Календар реалізації програми реальних інвестицій. Календар реалізації програми соціальних заходів. Визначення часових інтервалів планового періоду підпорядковується руху грошових потоків та ймовірності їх прогнозування. Розрахунок очікуваних грошових надходжень і платежів за періодами. Ув'язування додатних і від'ємних грошових потоків.	
6	Бюджетне планування	Бюджет. Бюджетне планування. Мета і завдання бюджетного планування. Роль бюджетів у прийнятті фінансових рішень. Види і зміст бюджетів. Генеральний (зведений) бюджет. Операційні бюджети. Бюджет продажу. Бюджет виробництва. Бюджет прямих матеріальних витрат. Бюджет прямих витрат на оплату праці. Бюджет виробничих накладних витрат. Бюджет собівартості готової продукції. Бюджет витрат на збут. Бюджет адміністративних витрат. Бюджетний звіт про прибуток. Фінансові бюджети. Бюджет капітальних інвестицій. Бюджет грошових коштів. Бюджетний баланс. Керівництво з бюджетування. Бюджетний комітет. Бюджетний період. Безперервне бюджетування. Бюджетування через прирощення. Бюджетування з «нуля». Технологія складання бюджету підприємства. Бюджетний контроль. Звіт про виконання бюджету. Аналіз відхилень. Гнучкий бюджет. Статичний бюджет. Управління за відхиленнями	Тестування; питання; розв'язання практичного завдання; завдання самостійної роботи.
7	Кошториси використання коштів соціального спрямування	Соціальна політика власників підприємства. Політика оплати праці. Премії, матеріальна допомога, забезпечення житлом. Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації кадрів. Мета соціальної політики. Джерела формування коштів соціального спрямування: чистий дохід; валовий прибуток; чистий прибуток. Розподіл чистого прибутку. Дивідендна політика підприємства. Фонди соціального стимулювання. Система матеріального заохочення. Кошториси використання коштів соціального спрямування. Мета складання кошторисів. Структура кошторисів. Напрями використання коштів соціального спрямування.	Тестування; питання; розв'язання практичного завдання; завдання самостійної роботи.
8	Контроль і аналіз виконання фінансового плану	Фінансовий контроль. Мета і завдання фінансового контролю. Контроль надходження і витрачання грошових доходів. Оперативний контроль. Підсумковий контроль. Контроль фінансових результатів. Аналіз витрат на виробництво і реалізацію продукції. Інформаційне забезпечення фінансового контролю. Контроль за формуванням, розміщенням і використанням капіталу. Аналіз структури активів. Аналіз структури пасивів. Аналіз структури розміщення власного капіталу. Аналіз і оцінка ефективності використання інвестицій в необоротні активи. Аналіз стану й ефективності використання оборотних активів. Аналіз і оцінка відхилень від прогнозованих показників за фінансовим	Тестування; питання; розв'язання практичного завдання; завдання контрольна робота.

		планом.	
--	--	---------	--

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Семінарське заняття	35
Самостійна робота	30
Індивідуальне завдання	15
Підсумкова (залікова) контрольна робота	20
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		-
Семінарські з-тя	5		5		5		5		5		5		5					35
Самостійна р-та			5		5		5		5		5		5					30
Індивідуальні завдання															15			15
Підсумкова (залікова) контрольна робота																	20	20
Всього за тиж-нь	5		10		10		10		10		10		10		15		20	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	<p>Найвні навчально-методичні матеріали: розроблені силабус, методичні рекомендації до практичних занять, організації самостійної роботи студентів.</p> <p>Для навчання використовується мультимедійне обладнання: проектори для презентацій та інтерактивний сенсорний монітор.</p> <p>Функціонують комп'ютерні класи, наукова бібліотека університету з бездротовим (wi-fi) та доступом до мережі Інтернет, ресурси якої доступні через сайт університету: http://lib.pnu.edu.ua/, http://lib.pnu.edu.ua/elibrary.php., електронний репозитарій: http://lib.pu.if.ua:8080/.</p> <p>Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної</p>
-----------------------------------	--

	дисципліни «Фінансове планування» включає загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office, мультимедійні презентації з використанням Power Point та дистанційний курс на платформі https://d-learn.pnu.edu.ua/ .
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Планування діяльності підприємств : навч. посіб. / П. С. Березівський, Н. І. Михалюк, Л. Я. Балаш та ін. ; за ред. Н. І. Михалюк. Львів : «Новий світ-2000», 2020. 620 с. 2. Залуцький І. Р., Цимбалюк В. М., Шевченко С. Г. Планування і діагностика діяльності підприємств : навч. посіб. Львів : Видавництво «Новий світ-2000», 2020. 320 с. 3. Бізнес-планування підприємницької діяльності : навч. посіб. / З. С. Варналій, Т. Г. Васильців, Р. Л. Лупак, Р. Р. Білик. Чернівці : Технодрук, 2019. 264 с. 4. Водянка Л. Д., Никифорак В. А. Планування та контроль у підприємницькій діяльності : навчально-методичний посібник / Чернівці : Чернівецький національний університет, 2018. 199 с. 5. Фінанси підприємств : підручник / В. В. Сокурєнко, Д. В. Швець, С. М. Бортник, С. О. Ткаченко ; за заг. ред. В. В. Сокурєнка; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. 2-ге вид., допов. та перероб. Харків : ХНУВС, 2022. 292 с. 6. Prognostication and planning of economic development : microeconomic and macroeconomic levels : multi-authored monograph / edited by J. Žukovskis, K. Shaposhnykov; Aleksandras Stulginskis University, Business and rural development management institute. Kaunas : Baltija Publishing, 2019. 7. Plets I, Dragan O, Berher A, Biloshkurska N, Lysenko N, Bovkun O. Modelling and Factor Analysis of Pricing Determinants in the State- Regulated Competitive Market: The Case of Ukrainian Flour Market. INTERNATIONAL JOURNAL OF COMPUTER SCIENCE AND NETWORK SECURITY. 2021. Volume21. Issue7. Page211-220 (Web of Science). 	

7. Контактна інформація

Кафедра	кафедра фінансів, вул. Шевченка, 57 , ауд. 801. Тел. +38 (0342) 55-32-32 e-mail: kfin@pnu.edu.ua сайт: https://kfin.pnu.edu.ua
Викладач	к.е.н., доц. Плець Іван Іванович
Контактна інформація викладача	ivan.plets@pnu.edu.ua +38(096)2131900

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме: - самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених програмою даної навчальної дисципліни; - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
--------------------------	--

	<p>- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;</p> <p>- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>При виявленні плагіату повертається на доопрацювання, і потім повторно оцінюється за мінімальними балами.</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій.
Невідповідна поведінка під час заняття	-
Додаткові бали	5 додаткових балів на екзамені за участь у міжнародних конференціях з публікацією тез.
Неформальна освіта	Допускається визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (5 балів або визнання результатів навчання з використанням коефіцієнта (0,1) від загальної кількості годин, вказаних у сертифікаті чи в іншому документі)

Викладач _____

Іван ПЛЕЦЬ